

PRITARTA

Kretingos rajono savivaldybės administracijos
direktoriumi

2017 m. birželio 30 d. įsakymu Nr. A1-592

PATVIRTINTA

Kretingos rajono Kurmaičių pradinės mokyklos
direktoriumi 2017-08-01 įsakymu Nr. V1-45

KRETINGOS RAJONO KURMAIČIŲ PRADINĖS MOKYKLOS IKIMOKYKLINIO UGDYMO PROGRAMA

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

Švietimo teikėjo pavadinimas.

Kretingos rajono Kurmaičių pradinė mokykla (toliau – Mokykla).

Teisinė forma - Kretingos rajono Kurmaičių pradinė mokykla yra Kretingos rajono savivaldybės biudžetinė įstaiga, nesiekianti pelno, viešasis juridinis asmuo, turintis savo antspaudą, išlaidų sąmatą ir galintis turėti atsiskaitomąją ir kitas sąskaitas Lietuvos Respublikoje registruotuose bankuose.

Įstaigos grupė – pradinio ugdymo mokykla

Adresas – Darželio g. 1, Kurmaičiųk. LT-97240, Kretingos rajono savivaldybė

El. pašto adresas – mokykla@kurmaiciai.kretinga.lm.lt

Interneto svetainės adresas – <http://www.kurmaiciai.kretinga.lm.lt>

Mokyklos ikimokyklinio ugdymo grupių (toliau – Grupių) ugdytiniai yra 1-6 metų amžiaus vaikai.

Mokyklai buvo svarbu nustatyti, kaip 2012–2017 metų ikimokyklinio ugdymo programos įgyvendinimą vertina tėvai, į ką reikia atsižvelgti rengiant naują ikimokyklinio ugdymo programą. Atlikta anketinė apklausa „Tėvų nuomonė apie ikimokyklinio ugdymo programos įgyvendinimą“.

Apklausa parodė, kad ugdomosios veiklos temos atitiko tėvų poreikius. Mokyklos aplinka užtikrino vaikų saugumą, tausoją sveikatą, sudarė prielaidas vaikui visapusiškai tobulėti. Tėvams pakako informacijos apie ugdymą, pasiekimų vertinimą pagal ugdymo(si) pasiekimų sritis (18 žingsnelių). Daugiau nei pusė tėvų buvo įtraukti į įstaigos veiklą (projektus, programas, renginius, dalyvavo savivaldoje). Tėvai stebėjo nuolat organizuojamas vaikų darbų parodas mokykloje.

Apklausa parodė, kad ikimokyklinio ugdymo programa buvo įgyvendinta.

Tėvų pageidavimas papildyti programą naujomis temomis parodė, kad ikimokyklinio ugdymo programa turi atitikti laikmetį.

Kretingos rajono Kurmaičių pradinės mokyklos ikimokyklinio ugdymo grupes lanko įvairių socialinių sluoksnių vaikai. Mokyklai priskirtame mikrorajone 2017 m. sausio 1 d. duomenimis gyveno 1009 gyventojai. Pagal Centralizuoto priėmimo į ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo grupes tvarką mūsų ugdymo įstaigą lanko ne tik mikrorajono, bet ir šeimų, deklaravusių savo gyvenamąją vietą Kretingos savivaldybėje, vaikai. Dauguma jų auga pilnose, socialiai saugiose ir aprūpintose šeimose.

Mokykloje veikia ikimokyklinio ugdymo grupės 1–3 metų, 3–5 metų vaikams ir priešmokyklinio ugdymo grupė 5–6 metų vaikams.

Šiuolaikiniai vaikai vadinami įvairiai: „internetu amžiaus“, Z kartos, skaitmeninių technologijų vaikais. Todėl jie visi turi skirtingą socialinę patirtį, nevienodą fizinę, intelektinę ir emocinę išsivystymo lygį. Mokyklos ikimokyklinio ugdymo grupėse yra vaikų, turinčių individualių

gebėjimų (dailei, šokiui) taip pat ir vaikų, turinčių kalbos sutrikimų, todėl visų jų ugdymo(si) poreikiai yra gana skirtingi. Šiuolaikinių ugdymo metodų įvairovės, informacinių technologijų, ugdomųjų aplinkų dėka auklėtojos sudomina vaikus įvairiomis veiklomis, skatina jų norą atrasti, tyrinėti, pažinti. Grupėse sudaromos sąlygos pačiam vaikui susikurti, keisti, pertvarkyti aplinką: įsirengti žaidimų vietas, savo kūrybiniais darbais papuošti mokyklą.

Ikimokyklinio ugdymo grupės aprūpintos šiuolaikiniais baldais, ugdymo priemonėmis, kompiuteriais, projektoriais, šviesos stalu.

Didelis dėmesys skiriamas sveikatingumo ugdymui: rytmetinės mankštos, kūno kultūros užsiėmimai sporto salėje ir lauke grūdina vaikus ir stiprina jų sveikatą. Lauke įrengtas sveikatingumo takas „Sveikos pėdutės“. Mokyklos teritorijoje yra lysvė-daržas, kuriame vaikai sodina, augina, stebi, vaistinius augalus. Vaikai sveikos gyvensenos žinias gilina dalyvaudami respublikiniuose eTwinning projektuose.

Kretingos rajono Kurmaičių gyvenvietė, turi seną, 450 metų istoriją. Stūksantis piliakalnis, vaizdingos, turtingos įvairia augmenija ir gyvūnija užtvėntos Akmenos upės pakrantės sudaro palankias sąlygas gamtamoksliniam vaikų ugdymui. Nuo 2016 metų mokykla yra pasirinkusi gamtamokslinio ugdymo kryptį, todėl daug veiklų skiriama gamtos pažinimui.

Mokyklos teritorijoje įrengtos edukacinės erdvės: lauko klasė, lauko skaitykla sudaro galimybes vaikams ugdytis kitose edukacinėse aplinkose. Ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo grupių dalyvavimas respublikiniame projekte „Meškučio Kubuš gamtos mylėtojų klubas“, sudaro galimybę tyrinėti ir stebėti aplinką.

Ugdyti vaikų gebėjimą valdyti savo emocijas, suprasti draugus padeda vaikų emocinis ugdymas. Dalyvavimas emocinio intelekto ugdymo programoje „Kimochis“ padeda vaikams įgyti pasitikėjimo savimi ir išmokti spręsti sudėtingas socialines-emocines situacijas.

Ikimokyklinis ugdymas orientuotas į vaiko asmenybės brandinimą, į sėkmingą jo ugdymosi pažangą ir gerus pasiekimus visose pasiekimų srityse, kurios yra visos lygiavertės.

Mokyklos ikimokyklinio ugdymo programa (toliau Programa) orientuota į vaiko poreikių tenkinimą, gebėjimų ugdymą ir naujų kompetencijų formavimą.

Ikimokyklinio ugdymo auklėtojai siekdami numatytų kiekvieno vaiko ugdymosi rezultatų, kuria grupėse situacijas patirtiniam vaikų ugdymuisi, koordinuoja šį procesą, informuoja vaikus tėvus apie individualius vaikų ugdymosi rezultatus.

Ikimokyklinio ugdymo vaikų tėvų informavimo formos apie individualius vaiko ugdymosi pasiekimus pavaizduotas schemoje.

17 pav. Tėvų informavimas apie vaiko ugdymąsi

Ikimokyklinio ugdymo programą įgyvendina kvalifikuoti specialistai, turintys aukštąjį išsilavinimą: auklėtojos, meninio ugdymo vadovas, logopedas. Grupėse dirba dvi auklėtojos metodininkės, viena vyresnioji ikimokyklinio ugdymo auklėtoja. Kalbos sutrikimų turintiems vaikams pagalbą teikia vyr. logopedė. Muzikinius vaikų gebėjimus ugdo meninio ugdymo vadovė, turinti muzikos mokytojos metodininkės kvalifikacinę kategoriją.

Visi ikimokyklinio ugdymo specialistai nuolat kelia savo kvalifikaciją kursuose, seminaruose, metodiniuose renginiuose.

Mokykloje yra Vaiko gerovės komisija, kuri sprendžia pagalbos vaikui klausimus, rūpinasi socialinės rizikos šeimų vaikų ugdymu. Vaiko gerovės komisija glaudžiai bendradarbiauja su Kretingos švietimo centro Pagalbos vaikui ir mokiniui skyriumi, Socialinių paslaugų centru.

Grupių pedagogės sistemingai bendrauja ir bendradarbiauja su mokyklos priešmokyklinio ugdymo grupės vaikais ir pedagoge, su pradinėjų klasių mokiniais ir mokytojais, su Kretingos M. Valančiaus bibliotekos Kurmaičių filialu, Kretingos kultūros centro Kurmaičių filialo darbuotojais.

Mokykla, organizuodama ikimokyklinį ugdymą, savo veiklą taip pat grindžia Lietuvos Respublikos švietimą bei ikimokyklinio ugdymo institucijų veiklą reglamentuojančių teisės aktų nuostatomis, kuriose teigiama, kad ikimokyklinis ugdymas turi puoselėti visas vaiko galias (intelektualines, emocines, fizines), lemiančias asmenybės brandą ir socializacijos sėkmę, skatinti vaiko savarankiškumą, iniciatyvą, kūrybiškumą, atskleisti ir ugdyti įvairius gebėjimus, puoselėti individualybę, užtikrinti ikimokyklinio, priešmokyklinio ir pradinio ugdymo tęstinumą.

Programos turinyje laiduojamos šios vaiko, kaip asmens, teisės, apibrėžtos Jungtinių Tautų vaiko konvencijoje, ratifikuotoje 1995 m. liepos 3 d. Lietuvos Respublikos įstatymu Nr. I-983, gegužės 20 d. nutarimu Nr. IX-1569:

- visapusiškai ugdytis, atsižvelgiant į savo vaiko talentą ir protinius bei fizinius sugebėjimus;

- būti aktyviu mokyklos, grupės dalyviu - atvirai reikšti savo nuomonę, siūlyti sumanymus dėl ugdomosios aplinkos kūrimo, veiklos planavimo, dalyvauti priimant sprendimus dėl grupės taisyklių, bendravimo ir kitų problemų sprendimo;
- jaustis oriu ir saugiu – nepatirti atskirties dėl savo kalbos, tautinių, kultūrinių bei socialinių skirtumų.

Programa parengta vadovaujantis Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2011 m. birželio 7 d. įsakymu Nr. V-1009 patvirtintu Ikimokyklinio ugdymo programų kriterijų aprašu (toliau - Aprašas), Ikimokyklinio amžiaus vaikų pasiekimų aprašu, ŠMM, 2014.

Programą parengė Kretingos rajono Kurmaičių pradinės mokyklos direktoriaus 2017 m. vasario 21 d. įsakymu Nr. V1- 9 sudaryta darbo grupė.

II. IKIMOKYKLINIO UGDYMO PRINCIPAI

Atsinaujinimo – sistemingai tobulinti Programą, atsižvelgiant į vaikų poreikius, tėvų lūkesčius, švietimo naujoves.

Bendradarbiavimo – kurti pozityvius, pasitikėjimu ir pagarba pagrįstus partnerystės ryšius su tėvais, vietos bendruomene, socialiniais partneriais.

Sveikatingumo – sudaryti visapusiškai saugią aplinką, ugdyti nuostatą laikytis asmens higienos, aktyvios veiklos.

Integralumo – siekti vaiko socialinio, emocinio, fizinio, intelektualinio vystymosi darnos, garantuoti įvairiapusę ugdymo(si) aplinką, vaiko šeimoje ir lopšelyje – darželyje darną.

Individualumo – atsižvelgti į individualius vaiko poreikius, interesus, galimybes, remiantis turima patirtimi, sudaryti sąlygas jo gebėjimų sklaidai, nuolat stebėti, fiksuoti vaiko daromą pažangą, numatyti tolesnio ugdymo(si) gaires.

Verslumo – formuoti vaikų suvokimą apie verslumą ir padėti jiems ugdyti(s) finansinę išmintį.

Tautiškumo – gaivinti ir puoselėti tradicines kultūros vertybes, siekti ugdyti būsimą kultūros saugotoją ir kūrėją, dorą, gerą, orų, kūrybingą žmogų.

Humaniškumo – pripažinti lygiateisį vaiko ir suaugusiojo bendravimą: vaikas – lygiavertis partneris, aktyvus, vertas ir reikalaujantis pagarbos.

Inovatyvumo – ugdymo(si) procese taikyti aktyviuosius atsakomybę, savarankiškumą ir bendradarbiavimą skatinančius netradicinius ugdymo(si) metodus.

Technologinio raštingumo – padėti vaikams įgyti pagrindinių technologijų naudojimo įgūdžių, formuoti suvokimą apie technologijas kaip informacijos suradimo, bendravimo, bendradarbiavimo ir kūrybos priemonę.

Kūrybiškumo – sudaryti optimalias sąlygas atsiskleisti vaiko kūrybinėms galioms, stebėti pasaulį, žmonių kūrybą, išbandyti įvairias raiškos priemones.

Tęstinumo – siekti darnaus perėjimo nuo ugdymo(si) šeimoje ar ikimokyklinėje grupėje prie ugdymo(si) priešmokyklinėje grupėje, o vėliau ir pradinėje mokykloje.

III. TIKSLAS IR UŽDAVINIAI

Tikslas – atsižvelgiant į vaiko prigimtines galias, jo individualią patirtį, vadovaujantis raidos dėsniniais, padėti vaikui išsiugdyti savarankiškumo, sveikos gyvensenos, pozityvaus bendravimo su suaugusiais ir vaikais, kūrybiškumo, aplinkos ir savo šalies pažinimo, mokėjimo mokytis pradmenis.

Uždaviniai:

- stiprinti vaikų fizinę ir psichinę sveikatą, garantuoti jų saugumą, padėti adaptuotis naujoje ugdymo(si) aplinkoje, tenkinti aktyvumo ir judėjimo poreikį, rengiant sveikatos stiprinimo projektus.

- kurti vaikų poreikius ir gebėjimus atliepiančią, funkcionalią, jaukią, fiziškai ir psichologiškai saugią ugdomąją aplinką.
- ugdyti vaiko kalbą kaip pagrindinę bendravimo ir saviraiškos priemonę, padėti pajusti kalbos grožį, išreikšti mintis, jausmus ir patirtį.
- užtikrinti pozityvų, pasitikėjimu ir pagarba grįstą vaikų, pedagogų ir tėvų (globėjų) bendradarbiavimą.
- ugdyti vaiko tautinį identitetą, rūpintis tradicinių kultūros vertybių saugojimu ir puoselėjimu.
- ugdyti vaikų estetinį suvokimą ir meninę raišką, palaikant vaikų spontaniškas, kūrybines idėjas.
- sudaryti galimybes patirti pažinimo džiaugsmą, ugdant gebėjimą atrasti ir perimti įvairius pasaulio pažinimo būdus plėsti vaiko supratimą apie aplinkinį pasaulį.

IV. UGDYMO(SI) TURINYS, METODAI, PRIEMONĖS

Ugdymo turinyje išdėstytos visos 18 vaiko pasiekimų sričių. Kiekvienai vaiko ugdymosi pasiekimų sričiai gali būti aktualūs vis kiti dalykai. Lentelėse pateikiama kiekvienos vaiko ugdymosi pasiekimų srities vertybinė nuostata ir esminis gebėjimas, ko turėtų pasiekti vaikas nuo gimimo iki šešerių metų. Lentelės dalyje Vaikų veiklos ir ugdymo gairės numatoma, kaip ikimokyklinio ugdymo auklėtojas kurs vaiko ugdymosi situacijas, kaip jose dalyvaus vaikas. Vadovaujantis šia Programa pedagogai, planuodami ugdymo(si) procesą, rengs ilgalaikius planus, planuos veiklas savaitei ir konkrečiai dienai.

Ugdymo(si) būdus bei metodus pedagogai galės laisvai rinktis, lanksčiai, kūrybiškai taikyti siūlomą ugdymo turinį: planuoti veiklą, parinkti ugdomąją medžiagą. Metodai parenkami atsižvelgiant į vaikų norus, pedagogų sumanymus, vietą, šeimos rekomendacijas, pedagogų gerą patirtį.

Ikimokykliniame ugdyme vadovaujamės šiais pagrindiniais ugdymo(si) metodais:

- žaidybinis metodas – skatina vaikų teigiamas emocijas, padeda formuoti socialiniams įgūdžiams, natūraliu būdu sukcentruoti dėmesį į ugdomąją veiklą;
- vaizdinis metodas – nukreiptas į vaizdinių formavimą apie vaikus supančio pasaulio objektus ir reiškinius;
- praktinis metodas – vaikams padeda per veiklą pažinti ir suprasti juos supančią aplinką;
- žodinis metodas (pasakojimas, pokalbis) – suteikia galimybę perduoti informaciją;
- kūrybinis metodas – sudaro sąlygas vaikams reikšti ir įgyvendinti savo idėjas, ieškoti problemų sprendimo būdų. Juos papildome projektiniu metodu, kurio taikymas padeda formuoti įvairesnį ugdymo procesą;
- projektinis metodas – vienas iš aktyviųjų metodų, skatinantis ugdymo turinio ir metodų kaitą, lanksčiai integruojant ugdymo sritis, individualizuojant ugdymą, jo turinį orientuojant į vaiko gyvenimui ir ugdymui(si) reikalingų kompetencijų plėtojimą.

Ugdymo priemonės parenkamos taip, kad atitiktų vaikų amžių, individualius gebėjimus ir padėtų tenkinti svarbiausius poreikius (emocinius, judėjimo, pažinimo), skatintų savarankiškumą ir aktyvumą, gebėjimą naudotis įvairiomis technologijomis, tenkintų norą žaisti ir bendrauti su kitais, pažinti savo tautą, jos tradicijas, aplinką, tyrinėti, eksperimentuoti, atrasti, ugdyti(s) meninę saviraišką, kūrybiškumą.

V. UGDYMO(SI) PASIEKIMAI IR JŲ VERTINIMAS

Vaikų pasiekimai – tai ugdymosi procese jų įgyti gebėjimai, žinios, nuostatos apie kurias sprendžiame iš vaikų veiklos rezultatų. Vertinimas – tai nuolatinis informacijos apie vaiką, jo ugdymo(-si) ypatumus bei daromą pažangą kaupimas ir apibendrinimas. Ikimokyklinių grupių vaikų

ugdymo(si) pasiekimai vertinami vadovaujantis Kretingos rajono Kurmaičių pradinės mokyklos direktoriaus 2015 m. rugsėjo 1 d. įsakymu Nr. V1-38 patvirtinta „Kretingos rajono Kurmaičių pradinės mokyklos ikimokyklinio amžiaus vaikų ugdymo(si) pasiekimų vertinimo tvarkos aprašu“. Vertinimas atliekamas taip, kad garantuotų psichologinį saugumą, gerą vaiko savijautą, padėtų išgyventi jausmą, motyvuotų ugdytis bei įveikti kliūtis. Vaiko pasiekimai vertinami du kartus per mokslo metus: spalio mėnesį atliekamas pirminis vertinimas, gegužės mėnesį – baigiamasis įvertinimas. Prireikus atliekami tarpiniai vaiko pasiekimų vertinimai. Ugdymo pasiekimų vertinimo vykdytojai ir dalyviai: vaikai, tėvai, ugdytojai. Vaiko pasiekimų duomenys kaupiami ir fiksuojami: elektroniniame dienyne „Mūsų darželis“, individualų vaiko veiklos duomenų aplanke. Tėvai susipažįsta su vaiko ugdymo(si) pasiekimais nuolat, kasdienių pokalbių metu. Supažindinami su vaiko ugdymo(-si) pasiekimų pirminiu ir baigiamuoju įvertinimais 2 kartus per mokslo metus individualių pokalbių metu. Pedagogai kartu su tėvais aptaria vaikų ugdymo(si) pažangą ir numato bendradarbiavimo būdus, sprendžiant vaikui kylančias ugdymo(si) problemas.

VI. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

Programos įgyvendinimo veiksmingumas sistemingai vertinamas kasmet pagal Kretingos rajono Kurmaičių pradinės mokyklos pasirinktus mokslo metų veiklos tikslus, prioritetus. Programos įgyvendinimo veiksmingumo vertinimas atliekamas kiekvienais metais žodžiu arba raštu apklausiant tėvus, dirbančius pedagogus. Apibendrintas Programos vertinimas pristatomas metodinėje taryboje. Programa gali būti atnaujinama iki 50%. Jeigu Programa atnaujinama 50 % ir daugiau Programos vertinimo rezultatai ir projektas aptariamasi Mokytojų taryboje. Programos projektas teikiamas Kretingos rajono savivaldybės švietimo skyriui, kuris įvertinęs teikiamos Programos projektą, rengia savivaldybės tarybos sprendimo projektą dėl pritarimo Programai. Programa ne vėliau kaip prieš mėnesį iki jos įgyvendinimo pradžios, patvirtinama Kretingos rajono Kurmaičių pradinės mokyklos direktoriaus įsakymu.

PRITARTA

Mokyklos tarybos posėdžio 2017 m. gegužės 19 d.
protokolas Nr.S1-4

VII. NAUDOTI ŠALTINIAI IR LITERATŪRA

1. Adaškevičienė E. Vaikų fizinės sveikatos ir kūno kultūros ugdymas. Klaipėda: KUL, 2004.
2. Alkoholio, tabako ir kitų psichiką veikiančių medžiagų vartojimo prevencijos programa. Vilnius: Standartų spaustuvė, 2006. Ikimokyklinio amžiaus vaikų pasiekimų aprašas. Švietimo ir mokslo ministerijos Švietimo aprūpinimo centras, 2014.
3. Jungtinių Tautų vaiko teisių konvencija, ratifikuota 1995 m. liepos 3 d. Lietuvos Respublikos įstatymu Nr. I-983.
4. Lietuvos Respublikos švietimo įstatymas.
Prieiga internetu :
http://www.sac.smm.lt/images/file/e_biblioteka/Lietuvos%20Respublikos%20svietimo%20istatymas.pdf.
5. Lietuvos Respublikos Seimo 2003-08-20 nutarimas Nr. IX-1569 „Dėl Vaiko gerovės valstybės politikos koncepcijos patvirtinimo“.
6. Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2011-06-07 įsakymas Nr. V-1009 „Dėl ikimokyklinio ugdymo programų kriterijų aprašo“.
Prieiga internetu:
www.smm.lt/ugdymas/ikimokyklinis/aprasas.
7. Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministerija. Metodinės rekomendacijos ikimokyklinio ugdymo programai parengti. Vilnius: Švietimo aprūpinimo centras, 2006.
8. Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministerijos Ikimokyklinio ugdymo metodinės rekomendacijos.
9. Ikimokyklinio amžiaus vaikų pasiekimų aprašas, Klaipėda: BalticPrintingHouse, 2014.